

midaldrende, hvis der indføres et nyt markedsværdibaseret optjeningsgrundlag for den fremtidige pensionsoptjening,

- at en fælles bonuspolitik vil have forholdsvis stor og positiv betydning for de yngste, hvis der indføres et nyt markedsværdibaseret optjeningsgrundlag,
- samt at denne positive betydning for de yngste ikke fremkommer på bekostning af andre generationer, men i stedet fremkommer på baggrund af, at det markedsværdibaserede optjeningsgrundlag i sammenhæng med en fælles bonuspolitik giver et bedre samspil mellem den gamle og den ny ATP-ordning, og dermed et mere optimalt investeringsmæssigt råderum.

Udvalget drøftede desuden muligheden for at adskille de enkelte generationer af pensionsrettigheder helt og nedlægge det eksisterende formuefællesskab. I den sammenhæng tilkendegav udvalget følgende, jf. betænkningens s. 17:

»Udvalget finder derimod ikke, at det vil være hensigtsmæssigt helt at opgive et formuefællesskab mellem ATP's rettighedsgenerationer og betragte de to generationer af rettigheder – og en eventuel ny tredje generation - som selvstændige bestande, med egne reserver, egen investeringspolitik, egen risiko og egen bonuspolitik. Dette vil bl.a. betyde, at de fordele, der for ATP's medlemmer er knyttet til formuefællesskabet, sættes over styr. Det vil endvidere ikke kunne lade sig gøre at fordele det nuværende bonuspotentiale i ATP på de enkelte medlemmer/pensionister givet ATP's historik og opbygning.«

Udvalget har således anbefalet, at ATP-loven ændres med hensyn til optjeningsmodel og formuefællesskab. Beskæftigelsesministeriet kan tilslutte sig udvalgets overvejelser og anbefalinger. Lovforslaget svarer derfor til det i udvalgsbetænkningen optrykte lovforslag.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Ændret pensionsoptjeningsgrundlag

Forslaget til ændring af optjeningsmodellen indeholder følgende 4 centrale elementer:

- Pensionsrettigheder optjenes fremadrettet med aktuel markedsrente
- Prisen for at erhverve pensionsrettigheder fastsættes for ét år ad gangen
- Pensionsbidraget opdeles i et garantibidrag og et bonusbidrag

- Dynamisk tilpasning af de forsikringstekniske forudsætninger vedrørende levetid.

Pensionsrettigheder optjenes fremadrettet med aktuel markedsrente

Det eksisterende optjeningsgrundlag er et aldersdifferenteret tarifgrundlag med en grundlagsrente på 2 pct. Det betyder, at der optjenes pension under en fast renteforudsætning på 2 pct. uanset, hvordan renteutviklingen og den øvrige økonomiske udvikling i samfundet tegner sig.

Når ATP skal hensætte midler som sikkerhed for de optjente pensioner, skal det ske ud fra nutidsværdien af de tilsagn om pension, ATP har givet. Som følge af de markedsværdibaserede regnskabsregler, som blev indført i 2002, anvendes en anden rente til denne opgørelse - markedsrenten.

Hvis de to rentesatser - grundlagsrenten på 2 pct. og markedsrenten - er sammenfaldende, vil hensættelsen netop svare til de indbetalte bidrag. Er de derimod forskellige, vil den nødvendige hensættelse være forskellig fra de indbetalte bidrag. Hvis markedsrenten er højere end grundlagsrenten vil det resultere i, at hensættelsen er mindre end det betalte bidrag. Med det aktuelle markedsrenteniveau er de pensionsmæssige hensættelser således markant lavere, end de ville være, hvis de blev opgjort på et 2 pct. grundlag.

Markedsrenten vil svinge med markedsudviklingen over tid, og eftersom grundlagsrenten er en fast forsigtigt fastsat rentesats, vil der som altovervejende hovedregel være tale om bidragsoverskud. Jo større spændet er mellem de to rentesatser, desto mere vil den nødvendige hensættelse afvige fra det indbetalte bidrag. Bidragsoverskuddets størrelse afhænger således af og svinger med markedsrenten, men samspillet mellem grundlagsrente og markedsrente resulterer samtidig i aldersafhængige forskelle med hensyn til bidragsoverskuddenes størrelse. Jo yngre medlemmet er, desto større vil bidragsoverskuddet være, og jo højere markedsrenten er, desto stærkere vil omfordelingen mellem generationer være.

De unge optjener dermed pension for en mindre del af det løbende bidrag end de ældre, og de betaler tilsvarende en større andel til det kollektive bonuspotentiale, end de ældre gør. Dette forhold – som er en følge af de markedsværdibaserede regnskabsregler - indebærer i realiteten en omfordeling af midler fra de yngre til ældre medlemmer.

Forholdet kan illustreres med følgende tabel, der ligeledes er udarbejdet af ATP til brug for udvalget: